

Svátek posvěcení Lateránské baziliky (9. listopadu 2025)

Když prorok Ezechiél popisuje vodu vytékající z chrámu, mluví o proudu, který oživuje poušť a proměňuje mrtvé moře v živé. Tato voda symbolizuje Boží přítomnost - sílu, která dává život všemu, čeho se dotkne.

Ezechiélovo vidění vychází z konkrétního místa - z jeruzalémského chrámu, který byl pro Izrael znamením Boží blízkosti. Židovská tradice ztotožňuje chrámové nádvoří s horou Moria, kde měl Abrahám obětovat svého syna Izáka. Chrám postavil Šalomoun kolem roku 950 př. Kr., ale roku 587 př. Kr. jej zničil a znesvětil Nabukadnezar II. Po návratu z babylonského zajetí (538 př. Kr.) se Židé rozhodli chrám znovu vystavět. Nejposvátnější místo – Debir, Svatyně svatých – však zůstalo prázdné, protože chyběla Archa úmluvy, znak Boží přítomnosti.

Později, roku 167 př. Kr., král Antiochos IV. Epifanés chrám opět znesvětil, když do něj postavil sochu Dia. Vyvolal tím makabejské povstání, po němž byl chrám očištěn a znovu zasvěcen. Roku 70 po Kr. jej však zničil římský vojevůdce Titus. Císař Hadrián pak na tom místě nechal postavit pohanský chrám zasvěcený Jupiterovi, a později se tato oblast proměnila ve skládku.

Roku 691–692 po Kr. zde chalífa Abd al-Malik nechal vybudovat Skalní dóm a jeho syn al-Valíd I. kolem roku 705 Po Kr. dokončil stavbu mešity al-Aksá.

Jako by tím Bůh svému lidu ukázal, že není připoután ke kameni ani ke stavbě, ale že je přítomen tam, kde je hledán a přijímán.

Od té doby se dějiny posvátných míst proměňují. Od jeruzalémského chrámu, symbolu Boží přítomnosti mezi Izraelem, se pozornost přesouvá k novému chrámu - Kristu a jeho církvi. Tam, kde se lidé shromažďují v jeho jménu, tam je přítomen Bůh. A právě tuto skutečnost si dnes připomínáme.

Bazilika sv. Jana na Lateránu je nejstarší a nejvýznamnější ze čtyř papežských bazilik v Římě. Císař Konstantin ji dal postavit kolem roku 324 po Kr. na místě bývalého paláce rodiny Lateránů. Od té doby je hlavním chrámem římského biskupa - tedy papeže - a nese titul *Mater et caput omnium ecclesiarum urbis et orbis*, „matka a hlava všech kostelů města i světa“.

Lateránská bazilika byla po staletí sídlem papežů a místem pěti lateránských koncilů. Každoročně 9. listopadu slavíme její posvěcení, svátek, který není jen připomínkou kamenné stavby, ale i obrazem církve jako „živého chrámu“ tvořeného lidmi.

Nejde tedy o oslavu budovy, ale o připomínku smyslu, který má každý chrám. Společenství věřících se schází v kostelech, aby se stalo živým chrámem Boží přítomnosti.

Apoštol Pavel píše Korintánům: „*Vy jste Božím chrámem a Boží Duch přebývá ve vás.*“

Tím obrací pohled od kamene k člověku.

Chrám už není stavbou z mramoru a zlata, ale každým lidským srdcem, které se otevře Bohu.

Evangelium nám připomíná, že chrám se může snadno proměnit v tržnici - a to nejen tehdy, když se obchoduje s penězi, ale i tehdy, když se naše víra stane prostředkem pro zisk, prestiž nebo moc. Ježíš vyhnal kupce z chrámu, protože chtěl, aby v něm znovu zaznělo ticho modlitby. Aby chrám byl tím, čím má být, tj. místem setkání s Otcem.

Když se díváme na Lateránskou baziliku, můžeme si připomenout, že **každý kostel má smysl jen tehdy, pokud nás vede k proměně srdce**. Chrám z kamene má význam pouze tehdy, když se stává prostorem pro živý chrám z lidí.

A právě tam, kde se člověk stane otevřeným pro Boží přítomnost, začíná téct Ezechielova voda - proud, který dává život, obnovuje a uzdravuje.

Závěr

Svátek posvěcení Lateránské baziliky je připomínkou tří chrámů:

1. **Chrámů jeruzalémského** – znamení Boží přítomnosti ve světě.
2. **Chrámů lateránského** – znamení jednoty církve.
3. **Chrámů duchovního** – každého z nás, kdo se stává Božím příbytkem.

A tak dnešní liturgie zve každého z nás, abychom znovu nechali prýštit vodu života z vlastního nitra - tichou, uzdravující a proměňující sílu Ducha svatého, který činí z lidského srdce skutečný chrám Boží.